

7/7613

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI
Çevre Kirliliğini Önleme ve Kontrol Genel Müdürlüğü

SAYI : B.19.0.ÇKÖ.0.01.00.02/2719 - 9312
KONU: Soru Önergesi.

17 HAZİRAN 2002

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığı)

İLGİ: 04.06.2002 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/7613-15690/37081 sayılı yazınız.

İlgi yazınızda Balıkesir Milletvekili Sn.İsmail ÖZGÜN'e ait yazılı soru önergesi incelenmiş olup, önergede yer alan sorularla ilgili olarak Bakanlığımızca yürütülen çalışmalar aşağıda yer almaktadır.

Soru 1: Balıkesir Balya'da bulunan maden bölgesi Fransızlar tarafından 70 yıl işletildikten sonra geride 4 milyon ton zehirli atık bırakıldıktan sonra kapatılmıştır.

İçme sularına ve insanlara büyük tehlike içeren zehirli maden atıkları için bir önlem almayı düşünüyor musunuz?

Cevap 1: Bu bölgeden kaynaklanan kirlilik yükünün belirlenmesi ve doğal kaynaklar üzerinde etkilerinin belirlenmesi için Bakanlığımız koordinatörlüğünde belli periyotlarla bölgede ölçüm ve analizlerin yapılması için denetimlerimiz devam etmektedir. Özellikle bu konuda Balıkesir Çevre İl Müdürlüğümüzün bu bölgenin rehabilitasyonu konusunda proje uygulamaları sürdürülmektedir. Ancak sorunun çok geniş kapsamlı olması nedeniyle bu alanda geliştirilecek bir rehabilitasyon projesinin maliyetinin son derece yüksek olacağından mali kaynak sorunlarıyla karşı karşıya kalınmaktadır.

Bakanlığımızca 1995 yılından bugüne kadar yapılan çalışmalar aşağıda özetlenmiştir:

- 1- 26.12.1995 tarihinde İl Çevre Müdürlüğümüzce atık sahasında incelemeler yapılmıştır.
- 2- Yapılan çalışmalar Bakanlığımıza iletilmiş olup, atık bertaraf çalışmalarının Valilik imkanlarıyla Balya Belediyesi ile koordinasyon içerisinde yapılması tarafımızca istenmiştir.
- 3- Bu çerçevede maden atıkları ile ilgili olarak İl Müdürlüğümüzce Etibank Genel Müdürlüğüne sözkonusu atıkları bertaraf etmesi hususunda bildirimde bulunulmuştur.
- 4- Etibank Genel Müdürlüğü bu atıklarla ilgisinin olmadığını bildirmiş olup Balıkesir Valiliği İl Koordinasyon Müdürlüğüne göndermiş olduğu bir faaliyet raporu ile durumu açıklamıştır.

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI
Çevre Kirliliğini Önleme ve Kontrol Genel Müdürlüğü

-2-

- 5- Bakanlığımıza ulaşan bilgi notu çerçevesinde Bakanlığımızca, İl Müdürlüğümüzün bölgede kapsamlı bir çalışma yapmak üzere teknik bir ekibinin oluşturulması talep etmiştir.
- 6- Bakanlığımız ÇEKÖK Genel Müdürlüğü, Çevre İl Müdürlüğümüz, DSİ 25. Bölge Müdürlüğü, MTA Bölge Müdürlüğü, Balıkesir Üniversitesi Çevre Sorunları Uygulama ve Araştırma Merkezi'nden görevlendirilen teknik ekip bölgede incelemeler yapmış ve teknik inceleme raporu hazırlanmış, hazırlanan Teknik inceleme Raporu Valiliğimize sunulmuştur.
- 7- *Maden Atıkları Sahasından geçen Maden Deresi'nden alınan su numuneleri analiz sonuçları İl Müdürlüğümüzce Bakanlığımıza iletilmiştir.
- 8- Konu ile ilgili olarak, bölgede yapılacak çalışmalarda hazırlanacak proje maliyetleri konusunda Balıkesir Valiliği Yazı İşleri Müdürlüğünce Balıkesir Üniversitesinden görüş istemiştir.
- 9- Projenin giderlerinin Balıkesir Çevre Koruma Vakfı Başkanlığı tarafından karşılanması hususu İl Çevre Müdürlüğümüze bildirilmiştir.
- 10- Çevre İl Müdürlüğümüzce madenlerle ilgili bölgede Fransızların bölgede gerçekleştirdiği çalışmaları belgeleyen resmi belgelerin Bakanlığımıza gönderilmek üzere Balya Kaymakamlığı'ndan istenmiştir.
- 11- Balıkesir Valiliğinin daveti üzerine ilimize gelen İTÜ'nden gelen Prof.Dr. Atilla AKYOL, Prof.Dr. İlhan TALINLI ve Prof.Dr. Neşet ACARKAN'ın 12-13.02.1998 tarihlerinde yaptığı inceleme çalışması Bakanlığımıza iletilmiştir.
- 12- Bakanlığımızca istenilen konuyla ilgili çalışmalar İl Çevre Müdürlüğümüze bildirilmiştir.
- 13- *Balya sınırları içerisinde yer alan kurşun madeni sahasındaki akarsulardan su numunesi alınarak AKM, sülfat, toplam demir, bakır, çinko, toplam krom, civa, kurşun kadmiyum, toplam siyanür, BOI, KOI, yağ ve gres, sulfur, arsenik analizleri yapılmak üzere TÜBİTAK-MAM Tekstil Enstitüsü Sağem Müdürlüğüne gönderilmiştir.
- 14- *Bakanlığımız Mobil Ölçüm Aracı ile bölgede kirlilik tespit çalışmaları yapılmıştır.
- 15- TÜBİTAK-MAM Tekstil Enstitüsü Sağem Müdürlüğü tarafından gönderilen analiz sonuçları Bakanlığımıza ulaşmıştır.

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI
Çevre Kirliliğini Önleme ve Kontrol Genel Müdürlüğü

-3-

- 16- Balıkesir Balya Maden alanındaki atıkların çevreye etkilerinin araştırılmasına yönelik, Çevre Referans Laboratuvarı Mobil Su Kirliliği Ölçüm aracı ile yapılan analizler ve sonuçları İl Çevre Müdürlüğümüze iletilmiştir.
- 17- Bakanlığımızca ve TÜBİTAK-MAM Tekstil Enstitüsü Sagem Müdürlüğü tarafından sahada alınan su örneklerinden yapılan analiz sonuçlarında farklılık ortaya çıktığı İl Çevre Müdürlüğümüze bildirilmiştir.
- 18- Söz konusu analiz raporları sonuçları ve Bakanlığımız ile İl Müdürlüğümüz yetkililerinin birlikte belirledikleri teknik inceleme sonuçları da birleştirilerek hazırlanan "Balya Kurşun Madeni ve Atık Sahası Durum Raporu" Bakanlığımıza ulaşmıştır.
- 19- Balıkesir ili Balya ilçesi sınırları içinde yer alan Balya Kurşun madeni atıklarının bulunduğu sahada maden ocağının geleceği ve rehabilitasyonu, galeri içi ve stoklarda tedbirlerin alınması ile ilgili husurların değerlendirilmesi amacıyla 18.03.1999 tarihinde Bakanlığımızda bir toplantı yapılmış olup, daha sonra yapılacak olan değerlendirme toplantısına Enerji Tabii Kaynaklar Bakanlığı Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve DSİ Genel Müdürlüğünden de uzman kişilerin katılmasına karar verilmiştir.
- 20- Rehabilitasyon çalışmalarını yürütecek kuruluşun belirlenmesi konularına açıklık getirmek ve kararlar almak üzere Bakanlığımız ÇEKÖK Genel Müdürlüğüce 03.08.1999 tarihinde Bakanlığımızda bir toplantı düzenlenmiş, konu ile ilgili koordine ve çözümün bizzat tarafımızca yapılacağı kararı alınarak toplantıya son verilmiştir.
- 21- Söz konusu Bölge ile ilgili 1999 yılında Balya Belediyeince İTÜ'nün bölgede geniş çaplı bir araştırma yapması için girişimlerde bulunduğu, İTÜ Maden Fakültesi tarafından 10.06.2001'de çalışmalar başlatılmış, 24.08.2001 tarihli acil önlem raporu ve kurşun madenleri atıklarının rehabilitasyonu hakkında rapor hazırlanarak Balıkesir Valiliğine sunulan rapor görüşleri alınmak üzere Bakanlığımıza, DSİ Genel Müdürlüğüne, Maden İşleri Genel Müdürlüğüne, MTA Genel Müdürlüğüne, İl Sağlık Müdürlüğüne, DSİ Genel Müdürlüğüne, Maden İşleri Genel Müdürlüğüne, MTA Genel Müdürlüğüne, İl Sağlık Müdürlüğüne de iletilmiştir. MTA Genel Müdürlüğünden değerlendirme sonuçları bildirilmiş ve İTÜ Grubunca Balıkesir Valiliğine sunulan projenin bazı maddeleri eleştirilmiş ve görüşlerine tamamen katılmadıklarını, zaten projenin kendilerince 2 yıldır yürütüldüğünü, yapılan çalışmaların tekrar niteliğinde olduğunu, Valiliğimizin üniversiteler, çeşitli kurum ve kuruluşlarla işbirliği içerisinde girerek kaynaklarını bu aşamada kullanılmasının daha uygun olacağı belirtilmiş, konu ile ilgili Maden İşleri Genel Müdürlüğü, DSİ Genel Müdürlüğü, İl Sağlık Müdürlüğünden herhangi bir değerlendirme bildirilmemiştir.

T.C.
ÇEVRE BAKANLIĞI
Çevre Kirliliğini Önleme ve Kontrol Genel Müdürlüğü

-4-

Soru 2: Bölge'de görülen sakat doğumlar, kansızlık ve hayvan ölümleri için ne düşünüyorsunuz?

Cevap 2: Bölgede maden atıklarından dolayı yaşanmış sakat doğumlar, kansızlık ve hayvan ölümleri hakkında bugüne kadar tespit edilmiş bir veri yoktur.

Soru 3: Bölgedeki maden atıkları için rehabilite çalışması başlatılmış mıdır?

Cevap 3: Bakanlığımız ÇEKÖK Genel Müdürlüğünce İTÜ Maden Fakültesince hazırlanan raporlar incelenmiş ve Balıkesir Valiliğince gerekli çalışmaların başlatılması ve gelişmelerden Bakanlığımıza da bilgi verilmesi istenilmiştir. Söz konusu raporlarda belirtilen proje çalışmasına Valiliğimizce gerek finans gerek diğer çalışmalar bazında katkı sağlanacak ise de İTÜ tarafından hazırlanan raporların değerlendirilmesi sonuçları Maden İşleri Genel Müdürlüğü ve DSİ Genel Müdürlüğünden gelmemesi nedeniyle herhangi bir çalışma başlatılamamıştır.

Soru 4: Bölge'de kimyasal kirlilik düzeyinin tespiti için bir çalışma yapılmış mıdır?

Cevap 4: Cevap 1'de Madde 7, 13, 14, 21'de Bakanlığımızca ve çeşitli kurum kuruluş ve üniversitelerce yapılan analiz çalışmaları kimyasal kirlilik düzeyinin tespiti yönünde, yine Cevap 1'de yer alan diğer tüm çalışmalarımız ise kirliliğin giderilmesi yönünde yapılan çalışmalardır.

Bilgilerinize arz ederim.

Fevzi AYTEKİN
Çevre Bakanı